

I

(Legislatívne akty)

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2022/2512

zo 14. decembra 2022

o neakceptovaní cestovných dokladov Ruskej federácie vydaných na Ukrajinu a v Gruzínsku

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. a) a b),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽¹⁾,

keďže:

- (1) V reakcii na protiprávnu anexiu Krymskej autonómnej republiky a mesta Sevastopol Ruskou federáciou (ďalej len „Rusko“) v roku 2014 a na pokračujúce kroky Ruska vedúce k destabilizácii na východnej Ukrajine už Únia zaviedla hospodárske sankcie v súvislosti s neúplným vykonávaním dohôd, ktoré boli pod záštitou trojstrannej kontaktnej skupiny OBSE podpísané v Minsku v reakcii na krízu na Ukrajine a v jej okolí (ďalej len „dohody z Minska“), sankcie vzhľadom na konanie, ktorým sa naruša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny, a sankcie v reakcii na protiprávnu anexiu Krymskej autonómnej republiky a mesta Sevastopol Ruskom.
- (2) Rusko ako signatár dohôd z Minska má jasnú a priamu zodpovednosť hľadať mierové riešenia konfliktu v súlade so zásadami stanovenými v dohodách z Minska. Rusko svojím rozhodnutím uznať oblasti východnej Ukrajiny, ktoré nie sú pod kontrolou vlády, za nezávislé subjekty jasne porušilo dohody z Minska, v ktorých sa stanovuje úplné navrátenie uvedených oblastí pod kontrolu ukrajinskej vlády. Uvedené rozhodnutie a následné rozhodnutie vyslať ruské jednotky do uvedených oblastí ďalej narušujú zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a predstavujú závažné porušenie medzinárodného práva a medzinárodných dohôd vrátane Charty OSN, Helsinského záverečného aktu, Parížskej charty a Budapeštianskeho memoranda.
- (3) Európska rada spolu so svojimi medzinárodnými partnermi 24. februára 2022 čo najdôraznejšie odsúdila nevyprovokovanú a neodôvodnenú vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine a vyjadrila Ukrajine a jej obyvateľom plnú solidaritu. Európska rada okrem toho vo svojich záveroch z 24. februára 2022 vyzvala Rusko, aby okamžite ukončilo svoje vojenské akcie, bezpodmienečne stiahlo všetky svoje ozbrojené sily a vojenské vybavenie z celého územia Ukrajiny a plne rešpektovalo územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc. Európska rada zopakovala uvedenú pozíciu vo svojich záveroch z 25. marca 2022, 31. mája 2022 a 24. júna 2022.

⁽¹⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 24. novembra 2022 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 8. decembra 2022.

- (4) Pokiaľ ide o Gruzínsko, Európska rada 1. septembra 2008 v záveroch predsedníctva z mimoriadneho zasadnutia Európskej rady dôrazne odsúdila jednostranné rozhodnutie Ruska uznať nezávislosť Abcházska a Južného Osetska a naliehavo vyzvala ostatné krajiny, aby ich nezávislosť neuznali.
- (5) Vojenská agresia voči krajine hraničiacej s Úniou, ako je tá, ku ktorej došlo na Ukrajine a ktorá viedla k reštriktívnym opatreniam, odôvodňuje opatrenia určené na ochranu základných bezpečnostných záujmov Únie a jej členských štátov.
- (6) Od kedy Rusko 18. marca 2014 protiprávne anektovalo Krymskú autonómnu republiku a mesto Sevastopol, vydáva obyvateľom týchto území ruské medzinárodné pasy. Prezident Ruska 24. apríla 2019 podpísal dekrét, ktorým sa pre obyvateľov ukrajinskej Doneckej oblasti a Luhanskej oblasti, ktoré nie sú kontrolované vládou, zjednodušuje postup získavania ruského občianstva vrátane vydávania ruských medzinárodných pasov uvedeným obyvateľom. Rusko dekrétom z 11. júla 2022 rozšírilo prax vydávania bežných ruských medzinárodných pasov na obyvateľov oblastí Ukrajiny, ktoré nie sú kontrolované vládou, najmä na obyvateľov Chersonskej oblasti a Záporožskej oblasti. V máji 2022 Rusko zaviedlo zjednodušený postup ruskej naturalizácie pre osirelé deti z tzv. Doneckej ľudovej republiky a tzv. Luhanskej ľudovej republiky, ako aj z Ukrajiny. Dekrét sa vzťahuje aj na deti bez rodičovskej starostlivosti a právne nespôsobilé osoby, ktoré sú obyvateľmi uvedených dvoch okupovaných oblastí. Systematické vydávanie ruských pasov v uvedených okupovaných oblastiach predstavuje ďalšie porušenie medzinárodného práva a narušenie územnej celistvosti, zvrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny.
- (7) Únia a jej členské štáty, ako aj Island, Nórsko, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko neuznali protiprávnu anexiu a odsúdili protiprávnu okupáciu oblastí a území Ukrajiny zo strany Ruska. Týka sa to najmä protiprávnej anexie Krymskej autonómnej republiky a mesta Sevastopol, protiprávnej okupácie Doneckej oblasti a Luhanskej oblasti, ale aj ďalšej protiprávnej okupácie vo východných a južných oblastiach Ukrajiny, najmä v Chersonskej oblasti a Záporožskej oblasti. Cestovné doklady Ruskej federácie (ďalej len „ruské cestovné doklady“) vydané v uvedených oblastiach a na uvedených územiach nie sú uznávané alebo sú predmetom postupu neuznania v členských štátoch, ako aj na Islande, v Nórsku, vo Švajčiarsku a v Lichtenštajnsku. To isté platí pre ruské cestovné doklady vydávané na gruzínskych územiach Abcházsko a Južné Osetsko, ktoré nie sú pod kontrolou gruzínskej vlády v čase nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia (ďalej len „odtrhnuté územia“).
- (8) S cieľom zabezpečiť spoločnú vízovú politiku a spoločný prístup ku kontrolám, ktorým podliehajú osoby prekračujúce vonkajšie hranice, by sa žiadne ruské cestovné doklady vydané v oblastiach alebo na územiach na Ukrajine, ktoré okupuje Rusko, alebo na odtrhnutých územiach v Gruzínsku, alebo obyvateľom týchto oblastí alebo území, nemali akceptovať ako platné cestovné doklady na účely vydávania víz a prekračovania vonkajších hraníc. Členské štáty by mali mať možnosť udeliť výnimku osobám, ktoré boli ruskými občanmi v deň, keď sa ruské cestovné doklady začali vydávať v príslušnej okupovanej oblasti alebo na príslušnom okupovanom území alebo na odtrhnutom území. Uvedená výnimka by sa mala vzťahovať aj na potomkov takýchto osôb. Členské štáty by tiež mali mať možnosť udeliť výnimku osobe, ktorá bola v čase vydania takéhoto cestovného dokladu maloletou osobou alebo právne nespôsobilou osobou.
- (9) Týmto rozhodnutím nie je dotknutá právomoc členských štátov, pokiaľ ide o uznávanie cestovných dokladov.
- (10) Z dôvodov právnej istoty a transparentnosti by mala Komisia s pomocou členských štátov vypracovať zoznam neakceptovaných ruských cestovných dokladov. Uvedený zoznam by mal obsahovať dátumy, od ktorých sa uvedené cestovné doklady začali vydávať a od ktorých by sa uvedené cestovné doklady nemali akceptovať. Komisia by mala prijať vykonávací akt obsahujúci uvedený zoznam. Uvedený vykonávací akt by sa mal uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie* a mal by sa začleniť do zoznamu cestovných dokladov vytvoreného podľa rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1105/2011/EÚ⁽²⁾ v tabuľke cestovných dokladov vydávaných tretími krajinami a územnými jednotkami, ktorá je verejne dostupná online.

(²) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1105/2011/EÚ z 25. októbra 2011 o zozname cestovných dokladov, ktoré oprávňujú držiteľa na prekročenie vonkajších hraníc a do ktorých možno vyznačiť vízum, a o vytvorení mechanizmu na vytváranie tohto zoznamu (Ú. v. EÚ L 287, 4.11.2011, s. 9).

- (11) Toto rozhodnutie nemá vplyv na právo na voľný pohyb občanov Únie a ich rodinných príslušníkov vrátane možnosti takýchto rodinných príslušníkov vstúpiť na územie členských štátov bez platného cestovného dokladu najmä v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES ⁽¹⁾ a dohôd o voľnom pohybe osôb uzavretých medzi Úniou a členskými štátmi na jednej strane a určitými tretími krajinami na strane druhej. V smernici 2004/38/ES sa za podmienok, ktoré sú v nej uvedené, povoľujú obmedzenia voľného pohybu z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia.
- (12) Toto rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie.
- (13) Toto rozhodnutie nemá vplyv na *acquis* Únie v oblasti azylu, a najmä na právo požiadať o medzinárodnú ochranu. Ako sa pripomína v oznámení Komisie zo 4. marca 2022, ktorým sa poskytujú operačné usmernenia týkajúce sa riadenia vonkajších hraníc s cieľom uľahčiť prekračovanie hraníc medzi EÚ a Ukrajinou, členským štátom sa ponecháva možnosť povoliť držiteľom cestovných dokladov, na ktorých sa vzťahuje toto rozhodnutie, a ktorí preto nespĺňajú jednu alebo viacero podmienok vstupu stanovených v článku 6 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 ⁽²⁾, a ktorí nevyužili svoje právo požiadať o medzinárodnú ochranu, vstup na územie členských štátov v jednotlivých prípadoch, ako sa stanovuje v článkoch 25 a 29 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ⁽³⁾ a v článku 6 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2016/399. Uvedené výnimky by sa mali počas súčasnej krízy uplatňovať v čo najväčšej možnej miere, najmä s cieľom umožniť vstup všetkým osobám, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/382 ⁽⁴⁾.
- (14) Keďže cieľ tohto rozhodnutia, a to posilniť fungovanie spoločnej vízovej politiky a schengenského priestoru zavedením povinnosti neakceptovať určité cestovné doklady na účely udeľovania víz a prekračovania vonkajších hraníc, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (15) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. Vzhľadom na to, že toto rozhodnutie je založené na schengenskom *acquis*, sa Dánsko v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu rozhodne do šiestich mesiacov po rozhodnutí Rady o tomto rozhodnutí, či ho bude transponovať do svojho vnútroštátneho práva.
- (16) Toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorých sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES ⁽⁵⁾; Írsko sa preto nezúčastňuje na jeho prijatí, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex) (Ú. v. EÚ L 243, 15.9.2009, s. 1).

⁽⁴⁾ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

⁽⁵⁾ Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).

- (17) Pokiaľ ide o Island a Nórsko, toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle dohody uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórsym kráľovstvom o pridružení Islandskej republiky a Nórskeho kráľovstva pri vykonávaní, uplatňovaní a rozvoji schengenského *acquis* ⁽⁸⁾, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bodoch A a B rozhodnutia Rady 1999/437/ES ⁽⁹⁾.
- (18) Pokiaľ ide o Švajčiarsko, toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* ⁽¹⁰⁾, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bodoch A a B rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2008/146/ES ⁽¹¹⁾.
- (19) Pokiaľ ide o Lichtenštajnsko, toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* ⁽¹²⁾, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bodoch A a B rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2011/350/EÚ ⁽¹³⁾.
- (20) Pokiaľ ide o Cyprus, Bulharsko a Rumunsko a Chorvátsko, článok 1 písm. a) tohto rozhodnutia predstavuje akt, ktorý je založený na schengenskom *acquis* alebo s ním inak súvisí v zmysle článku 3 ods. 2 aktu o pristúpení z roku 2003, článku 4 ods. 2 aktu o pristúpení z roku 2005 a článku 4 ods. 2 aktu o pristúpení z roku 2011, zatiaľ čo článok 1 písm. b) predstavuje akt, ktorý je založený na schengenskom *acquis* alebo s ním inak súvisí v zmysle článku 3 ods. 1 aktu o pristúpení z roku 2003, článku 4 ods. 1 aktu o pristúpení z roku 2005 a článku 4 ods. 1 aktu o pristúpení z roku 2011.
- (21) Vzhľadom na naliehavosť situácie sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemtyždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ, ZFEÚ a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (22) S cieľom umožniť okamžité uplatňovanie opatrení stanovených v tomto rozhodnutí a vzhľadom na núdzovú situáciu v regiónoch a na územiach na Ukrajine okupovaných Ruskom, ako aj na odtrhnutých územiach v Gruzínsku, by toto rozhodnutie malo z dôvodu naliehavosti nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie,

⁽⁸⁾ Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽⁹⁾ Rozhodnutie Rady 1999/437/ES zo 17. mája 1999 o určitých vykonávacích predpisoch k Dohode uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórsym kráľovstvom o pridružení týchto dvoch štátov pri vykonávaní, uplatňovaní a vývoji schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 31).

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽¹¹⁾ Rozhodnutie Rady 2008/146/ES z 28. januára 2008 o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* (Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 1).

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 21.

⁽¹³⁾ Rozhodnutie Rady 2011/350/EÚ zo 7. marca 2011 o uzavretí v mene Európskej únie Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k implementácii, uplatňovaniu a rozvoju schengenského *acquis*, ktoré sa vzťahuje na zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach a pohyb osôb (Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 19).

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Cestovné doklady Ruskej federácie (ďalej len „ruské cestovné doklady“) vydané v oblastiach alebo na územiach na Ukrajine, ktoré okupuje Ruská federácia, alebo na odtrhnutých územiach v Gruzínsku, ktoré v čase nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia nie sú pod kontrolou gruzínskej vlády, alebo vydané obyvateľom uvedených oblastí alebo území, sa neakceptujú ako platné cestovné doklady na tieto účely:

- a) udelenie víza podľa nariadenia (ES) č. 810/2009;
- b) prekročenie vonkajších hraníc podľa nariadenia (EÚ) 2016/399.

Článok 2

Odchyľne od článku 1 sa môže ruský cestovný doklad uvedený v článku 1 akceptovať:

- a) ak bol jeho držiteľ ruským občanom pred príslušným dátumom uvedeným vo vykonávacom akte uvedenom v článku 3, alebo ak držiteľ je potomkom takéhoto ruského občana;
- b) ak bol jeho držiteľ v čase vydania takéhoto cestovného dokladu maloletou osobou alebo právne nespôsobilou osobou.

Členské štáty môžu povoliť držiteľom cestovných dokladov, na ktorých sa vzťahuje toto rozhodnutie, vstup na územie členských štátov v jednotlivých prípadoch, ako sa stanovuje v článkoch 25 a 29 nariadenia (ES) č. 810/2009 a v článku 6 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2016/399.

Toto rozhodnutie nemá vplyv na *acquis* Únie v oblasti azylu, a najmä na právo požiadať o medzinárodnú ochranu.

Článok 3

Komisia s pomocou členských štátov vypracuje zoznam cestovných dokladov uvedených v článku 1 vrátane dátumov, od ktorých sa uvedené cestovné doklady začali vydávať.

Komisia prijme vykonávací akt obsahujúci zoznam uvedený v prvom odseku. Uvedený vykonávací akt sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* a uvedený zoznam sa začlení do zoznamu cestovných dokladov vytvoreného podľa rozhodnutia č. 1105/2011/EÚ.

Článok 4

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené členským štátom v súlade so zmluvami.

V Štrasburgu 14. decembra 2022

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predseda
M. BEK